

Column: Belastingontwijking

Op 26 februari verscheen het rapport van de Amerikaanse Senaat over belastingontwijking door rijke Amerikanen met behulp van geheime buitenlandse rekeningen. Met name Zwitserse banken zitten in het beklagden bankje.

Het rapport is de voorlopige culminatie van het onderzoek, dat aan het rollen kwam in 2007-2008 door een bekentenis van een UBS bankier en de daaropvolgende Senate hearings.

Om belastingontwijking met dergelijke geheime buitenlandse bankrekeningen te bestrijden, werd in 2010 de Foreign Account Tax Compliance Act, kortweg: FATCA, geïntroduceerd. FATCA deed met name veel stof opwaaien vanwege de ruime werking, zo vallen ook financiële instellingen buiten de VS onder het bereik ervan. Ook de verstrekking van informatieverplichtingen en de draconische sanctie op niet nakoming daarvan, leidde tot de nodige kritiek. **Implementatie**
Inmiddels is de VS met een twintigtal landen, waaronder Nederland, een Intergouvernementele Overeenkomst (IGO) aangegaan ter implementatie van FATCA. Deze IGOs zijn gebaseerd op een model-IGO, die inmiddels in grote mate gestandaardiseerd is, waardoor afwijkingen nog slechts beperkt mogelijk zijn.

Nederland heeft echter een IGO met de VS gesloten die wel een heel aantal specifiek op de Nederlandse context gerichte bepalingen en vrijstellingen bevat. Een belangrijk voordeel van de IGO is dat de gegevensuitwisseling via de Nederlandse belastingdienst zal verlopen en Nederlandse financiële instellingen niet meer – zoals FATCA vereist – ieder afzonderlijk een overeenkomst met de Amerikaanse belastingdienst hoeven te sluiten.

'Gunstig voor de Nederlandse fondsenindustrie'

De in de Nederlandse IGO opgenomen uitzonderingen zijn gunstig voor de Nederlandse fondsenindustrie. Zo bevat de IGO een uitzondering voor pensioenfondsen en pensioen BV's. Die worden vrijgesteld van de FATCA verplichtingen. Tevens is de toepassing van FATCA ten aanzien van fondsen voor gemene rekening (FGR) geadresseerd. Een FGR waarin louter pensioenfondsen hun investeringen poolen, is eveneens vrijgesteld.

Daarnaast bevat de Nederlandse IGO bepalingen die de positie van investment managers, investment advisors en bewaarders regelen. Dit voorkomt ook doublure bij de het verzamelen en uitwisselen van informatie. Ook de positie van een stichting administratie kantoor wordt specifiek geadresseerd.

Een andere relevante uitzondering betreft ten slotte een brede uitzondering voor bepaalde soorten verzekeringsproducten.

Het lijkt er dan ook op dat het voor Nederland heeft geloond om een early adopter te zijn.

Jeroen Smits is advocaat-belastingkundige bij Stibbe en lid van Stibbe's Investment Management Groep.